

ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821

Στρατής Κατωπόδης-Γ2

Τα Αίτια της Επανάστασης του 1821

Δεινά, Ιδεολογίες, Οικονομική κρίση

- Εσωτερικά προβλήματα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
- Ιδεολογικά Αίτια – διείσδυση ιδεών του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης-Εθνικισμός
- Οικονομικά και κοινωνικά αίτια

Η οικονομική ζωή

Η σταδιακή παρακμή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας έδωσε τη δυνατότητα στους υπόδουλους Έλληνες να αναπτύξουν οικονομική δραστηριότητα, κυρίως εμπορική και να πλουτίσουν από αυτήν.

Οι εμπορικές σχέσεις με τη Δύση τους έφεραν σε επαφή και με τις επαναστατικές ιδέες του τέλους του 18ου αιώνα στη Δυτική Ευρώπη.

Ηλίας Μπουναρτίσης/http://users.sch.gr/bounartisi/

ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ

Εσωτερικά προβλήματα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

Η οθωμανική αυτοκρατορία στον 18ο αιώνα και στις αρχές του 19ου αιώνα, ζει μία περίοδο βαθιάς παρακμής που φέρει αναταραχές στο εσωτερικό της και έδινε την εικόνα ενός κράτους σε αποσύνθεση:

- χαλάρωση της πειθαρχίας των γενίτσαρων οι οποίοι καίνε συνοικίες για να εκβιάσουν τους σουλτάνους
- Διοικητικοί άρχοντες (πασάδες) σε διάφορες πλευρές λειτουργούν ληστρικά επιβάλλοντας συνεχώς νέους φόρους στους υπηκόους
- Μείωση παραγωγής λόγω μη ανανέωσης των μεθόδων καλλιέργειας
- Εγκατάληψη της υπαίθρου από τους χωρικούς
- Κατασπατάληση του δημόσιου πλούτου σε ποικίλες εορταστικές δραστηριότητες δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα

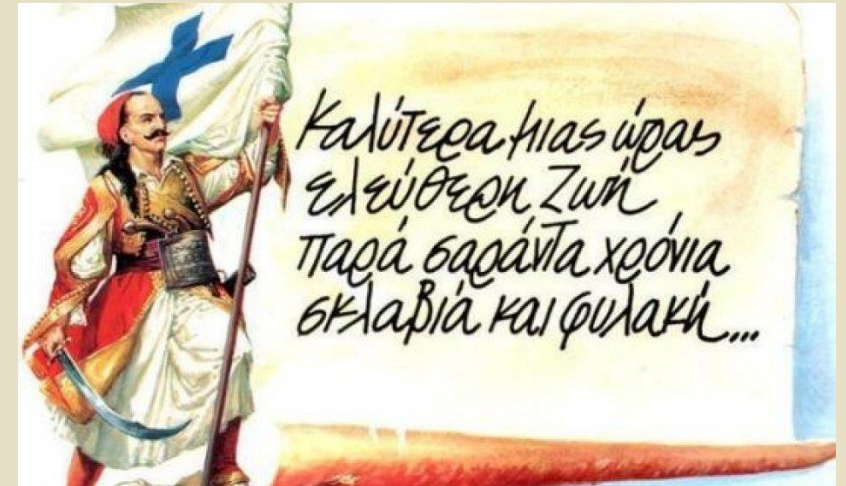
Η κατάσταση αυτή ευνοούσε τη διακίνηση επαναστατικών ιδεών, καθιστούσε προσφορότερο το έδαφος για απελευθερωτικές κινήσεις των υπόδουλων λαών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Ιδεολογικά Αίτια

- Διείσδυση των **ιδεών του Διαφωτισμού** μέσω των λόγιων διανοούμενων (Αδαμάντιος Κοραΐς-Ρήγας Βελεστινλής) και της **Γαλλικής Επανάστασης** για **ελευθερία έκφρασης και σκέψης, ισότητα και δικαιοσύνη**
- Άνθιση κινήματος του **Εθνικισμού** και συγκρότηση εθνικής ταυτότητας με σκοπό την απελευθέρωση από το ζυγό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
- Τόνωση της **αυτοπεποίθησης** των Ελλήνων και συνειδητοποίηση των δυνατοτήτων τους
- Οι Έλληνες κατανόησαν περισσότερο τον εαυτό τους, και τη θέση τους, αισθάνθηκαν ακόμη περισσότερο τι θα πει Έλληνας
- Η **έννοια της πατρίδας** έγινε έννοια με εθνικό πρόταγμα και αίσθηση συλλογικότητας-έθνους

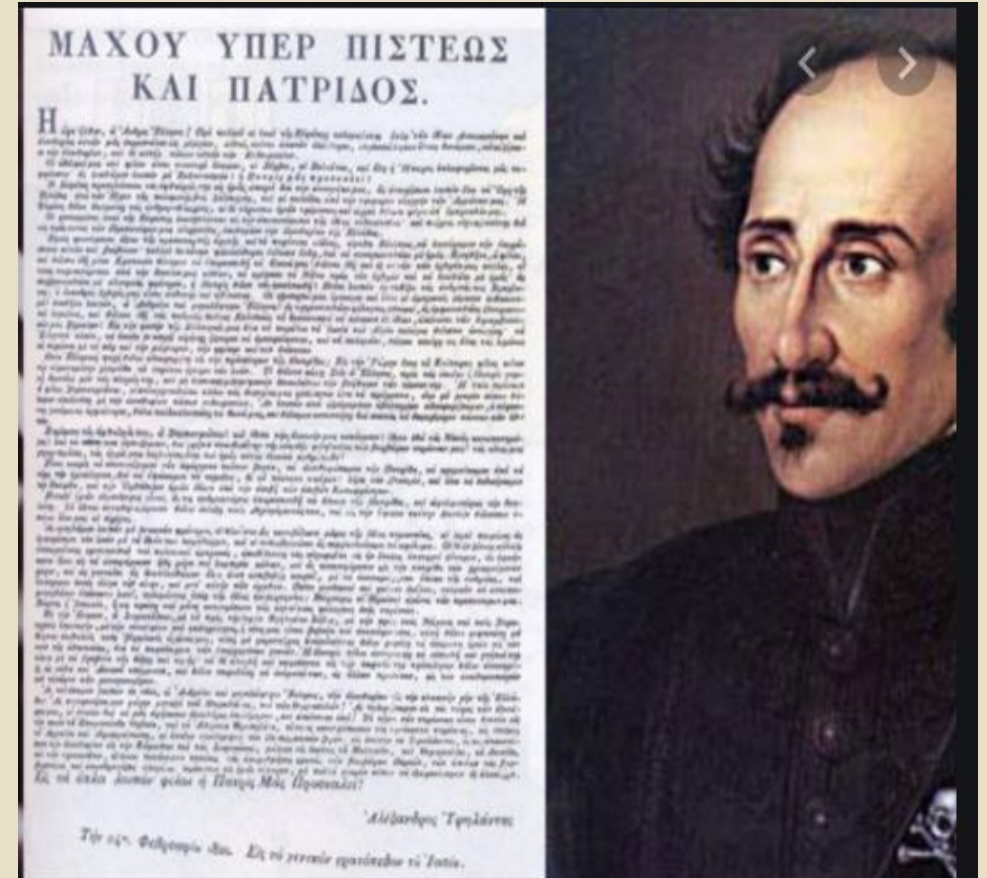
Η διείσδυση **εθνικών ιδεών** καθώς και η κινητικότητα των εμπόρων και των ναυτικών δημιούργησαν τη **Φιλική Εταιρεία** στην Οδησό το 1814 με σκοπό την προετοιμασία του ένοπλου αγώνα των Ελλήνων για ανεξαρτησία.

«Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος» (Να πολεμάς για την πίστη και την πατρίδα)

- Το «Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος» αναφέρεται στην περίφημη προκήρυξη του Αλέξανδρου Υψηλάντη, με την οποία ξεκινά η Επανάσταση του 1821
- Η προκήρυξη καλούσε όλους τους Έλληνες να ξεσηκωθούν και μιλούσε για τους αγώνες που έκαναν οι ευρωπαϊκοί λαοί για να διώξουν τους κυρίαρχούς τους.
- Η **πατρίδα** δεν είναι στην ορολογία όπως χρησιμοποιούνταν μέχρι τότε, δηλαδή ο τόπος που γεννήθηκε κάποιος, αλλά η λέξη πατρίδα αφορά στο ίδιο το **έθνος**
- Οι Έλληνες απέκτησαν **εθνική συνείδηση** και συνειδητοποίησαν ότι ανήκουν στην ίδια ομάδα για να διεκδικήσουν όλοι μαζί ως ξεχωριστό έθνος και την προσωπικότητά τους και τα δικαιώματά τους.

Αυτή ακριβώς η έλλειψη της έννοιας εθνικής συνείδησης ήταν που οδήγησε σε αποτυχία την πρώτη προσπάθεια επανάστασης το 1770-**Ορλωφικά**-οι Έλληνες δεν ήταν έτοιμοι και η κοινωνία δεν ήταν ώριμη ακόμη.

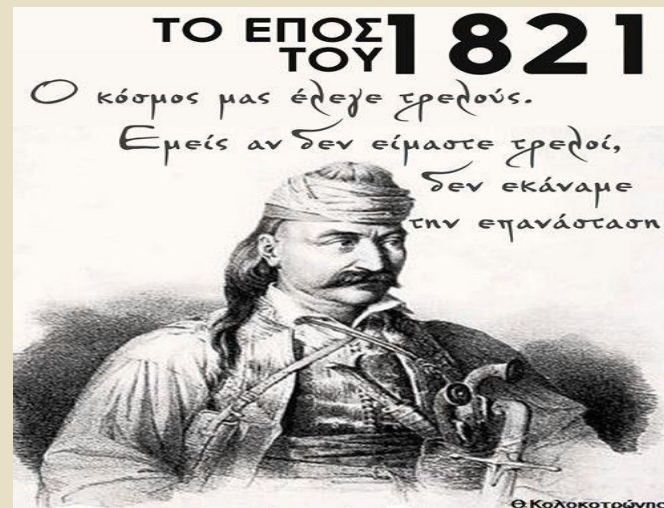
Θ. Κολοκοτρώνης-Απομνημονεύματα

«Η κοινωνία των ανθρώπων ήταν μικρή. Δεν είναι παρά η επανάστασίς μας όπου εσχέτισεν όλους τους Έλληνας. Ευρίσκοντο άνθρωποι όπου δεν εγνώριζαν άλλο χωριό μακράν μίαν ημέραν από το εδικό τους. Την Ζάκυνθον την ενόμιζαν ως νομιζομεν τώρα το μακρύτερο μέρος του κόσμου»

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης στα απομνημονεύματά του, τα οποία κατέγραψε ο δικαστής του Γ. Τερτσέτης τονίζει ότι:

➤ Πριν την ελληνική επανάσταση για ένα μεγάλο κομμάτι του ελληνισμού, ο κόσμος ήταν μικρός. Ο κάθε ένας γνώριζε μόνο τον τόπο που ζούσε, το χωριό του - Δεν πήγαιναν οι άνθρωποι σε άλλες περιοχές, δεν ήταν κινητικοί.

Η επανάσταση λειτούργησε σαν ένα εργαστήρι εθνικισμού, όπου ο κάθε Έλληνας αναγκάστηκε να αισθανθεί ακόμη περισσότερο τι θα πει Έλληνας, να συζητήσει την ταυτότητα του και να γίνει επαναστάτης.

Οικονομικά & Κοινωνικά Αίτια

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΑΡΑΚΜΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

- οι αλληπάλληλοι αγγλογαλλικοί πόλεμοι του 18ου αιώνα και των αρχών του 19ου αιώνα είχαν ευνοήσει την ανάπτυξη του Έλληνα ναυτικού και του ελληνικού εμπορίου
- οι πόλεμοι λήγουν το 1815 με τη μάχη του Βατερλό με νίκη της Αγγλίας. Άγγλοι και Γάλλοι ανοίγονται ξανά εμπορικά με αποτέλεσμα να μειωθούν οι ευκαιρίες οικονομικής δράσης που μέχρι τότε είχαν δοθεί στον Έλληνα εμπορευόμενο και ναυτικό
- οι ναυτικοί, οι έμποροι, οι βιοτέχνες οι μετακινούμενοι έμποροι κ.τ.λ. έζησαν πτώση του βιοτικού τους επιπέδου, βρέθηκαν μπροστά σε προβλήματα των οικονομικών τους, και έτσι ήταν πιο έτοιμοι να μπουν σε μια περιπέτεια η οποία μπορούσε να οδηγήσει οπουδήποτε

Ιδεολογικά ο εθνικισμός και η γαλλική επανάσταση είχαν προετοιμάσει τα πράγματα, αλλά και η πτώση των οικονομικών δεικτών, έπαιξε τελικά το ρόλο της για την επανάσταση.

ΆΛΛΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΙΤΙΑ

- τα βάσανα του ελληνικού λαού
- το κλίμα της ανασφάλειας μέσα στο οποίο ζούσαν στα πλαίσια της οθωμανικής αυτοκρατορίας
- οι δυσβάστακτοι φόροι της οθωμανικής αυτοκρατορίας
- η βία που υπήρχε από πλευράς του κράτους, δυνάμεων που σχετίζονταν με το κράτος ή ήταν ανεξέλεγκτες σε σχέση με το κράτος.

Όλα αυτά μετέτρεπαν τη ζωή των κατοίκων σε μια βαρύτατη συναισθηματική κατάσταση.

Τους ανάγκαζε να βρουν λύσεις και διεξόδους:

- Άλλοι έφευγαν,
- άλλοι αντιδρούσαν,
- άλλοι γίνονταν κλέφτες

Τελικά έφτασε η ώρα της οριστικής συναισθηματικής θέσης και ιδεολογικής απόφασης να τελειώσουν πια με αυτή τη ζωή και να πολεμήσουν για την απελευθέρωσή από τους οθωμανούς.

Πηγές-βιβλιογραφία

- http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2698/Istoria_B-Lykeiou_html-empl/index7_6.html
- Θ. Κολοκοτρώνη απομνημονεύματα εκδόσεις Μέρμηγκας - σελ 42
- [LAI_K03_K04.pdf \(museduc.gr\)](#)
- Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία- Γ Γυμνασίου
- <https://mathesis.cup.gr/courses/course-v1:History+Hist1.2+20E/course/> Η Επανάσταση του 1821. Ένα δύσκολο εγχείρημα μιας περίπλοκης κοινωνίας - Διδασκαλία Μαρία Ευθυμίου